

dette Punkt. Som en Hovedindvending har endelig min ærede Sidemand anført, at man ikke har medtaget Huse. Mourier: Nei! — Tscherning: Det er ikke saa, men vi skulde ikke tage Loven, fordi vi ikke kunne tage Husene med.) Vi skulde altsaa ingen Ting gjøre, naar vi ikke kunne gjøre Alt — ja denne store Omfarg for Huusmændene kom mig rigtignok noget uventet fra min ærede Sidemands Side (atter). Det forekommer mig besynderligt, at man skulde undlade at træffe en Foranstaltning, som man ellers maa erklære for retfærdig og velbegrundet, fordi man ikke kan gjøre Alt, og ikke for Diebliffet kan tage Huusmændene med (Mourier: For Diebliffet!). Ja, jeg siger for Diebliffet, thi ved en fremadskridende Udvikling troer jeg det vel muligt, at man i Fremtiden, idetmindste med Hensyn til visse Huse, kan komme til en Afslutningslov, hvis. Saadant skulde blive nødvendigt; men jeg vil herom ikke have udtalt nogen Mening, enten i den ene eller den anden Retning. Men jeg kan paa ingen Maade indrømme, at der ikke for Diebliffet er Grund til at give en Lov som den foreliggende, fordi man ikke kan paabyde det Samme med Hensyn til Huse, som med Hensyn til Gaarde. Det vil erindres, at et af de vigtigste Led i Udvalgets Argumentation netop er den Fare, som der nu er for, at Gaardsmandsclassen skal blive fortrængt under den ved de nye Forhold opstaaede Concurrence, et Led, hvis Rigtighed min ærede Sidemand ikke kan modsig, thi det er ham selv, som først er fremkommen dermed. Man vilde vel ogsaa ellers være kommet til at indsee dette, men man har optaget hans egne Ord, som jeg i Almindelighed har stor Respect for. Det er udtalt af ham i Landbo-commissionen med fire andre intelligente Medlemmer og deriblandt tre af vore meest anseete Godseiere, at der under de nyere Forhold er grundet Anledning til at frygte for Fortrængelsen af de nærværende Gaardsmandsfamilier; og dette har Udvalgets Fleertal troet ligesom maatte føre til, at man ved en ny Lovgivning maatte søge at værne dem mod en saadan Fortrængelse; men denne Grund gjælder vissest ikke med Hensyn til Huusmænd. — At Panthaverne skulde have Ret til at forhindre

en saadan Foranstaltning som den foreslaaede, det troer jeg aldeles ikke, thi Panthaverne kunne umuligt have større Ret end Eierne. Hvad Eierne maae underkaste sig ifølge de Bestemmelser, som den lovgivende Magt finder at maatte fastsætte, det maae Panthaverne ogsaa underkaste sig; dette er jo imidlertid Noget, som vi nærmere ville komme ind paa ved det Følgende, men jeg troer ikke, at der er mindste Fare for Panthaverne ved den foreslaaede Foranstaltning.

Lehmann: Det er kun meget Lidt, den ærede Ordfører har levet mig at bemærke i Anledning af det Foredrag, som den 6te Rigsdagsmand for Kjøbenhavn (Mourier) har holdt. Dette gjælder navnlig med Hensyn til den høist paafaldende Indledning af hans Foredrag, hvori han fandt det saa anstødeligt, at nogle af hans Indvendinger mod Fleertallets Udvikling vare betegnede som en Gjentagelse af de Indvendinger, som i sin Tid bleve fremsførte mod de tidligere Landboreformer, som man er bleven enig om at betragte som velgjørende. Den ærede Ordfører har alt oplyst, at dette ikke er andet end en ganske simpel factiff Sandhed, saa at den ærede Taler, hvis han deri finder noget Anstødeligt, maa tage Skade for Hjemgjæld. Men Uttringen er ikke blot factiff rigtig, den indeholder ogsaa en meget træffende Bemærkning; thi det vil findes, at Mindretallet har betegnet denne Lovgivning fra Slutningen af det forrige Aarhundrede som en „velgjørende Lovgivning.“ Nu har jeg mødt Folk — ikke mange, de blive bestandig færre og færre — som gjorde accurat de Indvendinger, som Mindretallet har gjort mod denne Lov, mod de daværende Reformer, ja, det er endog i Stændersforsamlingerne i uforvarende Diebliff kommet frem fra en Godseiers Side, at det, der skete i Slutningen af forrige Aarhundrede, var Indgreb i Eiendomsretten osv. osv. Jeg kan nu meget godt forstaae, at den, der vedkjender sig den Overbeviisning, at man dengang betraadte en for Eiendoms-sikkerheden betænkelig, for Creditten ødelæggende og for Almeenvellet faretruende Wei, ogsaa kunde finde det særdeles farligt, om man nu vilde fremture paa denne Wei. Derimod finder jeg det høist besynderligt og modsigende,